

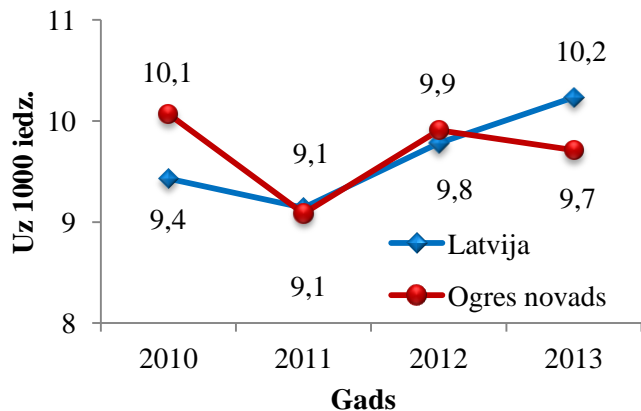
Ogres novada veselības profils

Šajā profilā apkopoti dati par būtiskākajiem veselības rādītājiem Ogres novadā laika periodā no 2010. gada līdz 2013. gadam*. Informācija sagatavota, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes un Slimību profilakses un kontroles centra datus.

Plašāka informācija par Latvijas iedzīvotāju veselību pieejama mājas lapā www.spkc.gov.lv

Dzimstība Ogres novadā un vidēji LV, uz 1000 iedzīvotāju (CSP dati)

Iedzīvotāju skaits Ogres novadā: 35 214 (2013.)

Procenti no Latvijas iedzīvotājiem: 1,75%

Iedzīvotāju skaits Ogres pilsētā: 24 559 (2013.)

Iedzīvotāju blīvums: 36 iedzīvotāji uz km²

Iedzīvotāju dabiskā kustība: dzimuši 342, miruši 415, starptautiskā migrācija: - 256 cilv. (CSP dati)

Pozitīvās tendences

- Zemāka mirstība no SAS nekā vidēji LV (2013. g. par 19%).
- Zemāka saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem nekā vidēji LV (2013. g. par 10%).
- Zemāki cukura diabēta prevalences rādītāji nekā vidēji LV (2013. g. par 19%).
- Zemāka mirstība no cukura diabēta nekā vidēji LV (2013.g. par 25%).
- Zemāka saslimstība ar Laimas slimību nekā vidēji LV, 2013.g. nav reģistrēts neviens saslimšanas gadījums.

Problēmas un izaicinājumi

- Augstāka mirstība ar atsevišķas lokalizācijas audzējiem – krūts audzēju sievietēm (2013.g. par 30%), aizkuņģa dziedzera audzēju (2013.g. par 44%), salīdzinot ar vidējo rādītāju valstī.
- Augstāka mirstība transporta negadījumu dēļ nekā vidēji LV (2013.g. atšķirība divas reizes).
- Pieaug saslimstība ar tuberkulozi, 2013.g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 47%.
- Zemāks ārstu relatīvais skaits, mazāks ambulatoro apmeklējumu skaits uz 1 iedzīvotāju.

*Sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu salīdzināmi dati pieejami tikai kopš 2010. gada.

Saīsinājumi:

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

LV – Latvija

PREDA – Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs

STI – Seksuāli transmisīvās infekcijas

SAS – Sirds un asinsvadu sistēmas slimības

SSK-10 – Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācija, 10. redakcija

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

VISUMS – Valsts infekcijas slimību uzraudzības un monitoringa sistēma

Tabulā attēloti veselību raksturojoši rādītāji **2013. gadā** Ogres novadā salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī. Zem tabulas atrodams rādītāju aprēķina skaidrojums.

Vienkāršākai uzskatei izmantoti simboli un krāsas:

⬆️ Rādītājs ir augstāks nekā vidēji valstī

⬇️ Rādītājs ir zemāks nekā vidēji valstī

○ Rādītājs būtiski neatšķiras (<5%) no vidējā rādītāja valstī

● sarkans – negatīvs rādītājs

● zaļš – pozitīvs rādītājs

● oranžs – neitrāls rādītājs

		Rādītājs	Ogres novadā	Vidēji Latvijā	Pozīcija pret vidējo rādītāju valstī
Iedzīvotāji	1	Demogrāfiskās slodzes līmenis	604	583	○
	2	Dzimumstība	9,7	10,2	⬆️
	3	Vidējā mēneša darba alga bruto (Ls/EUR)	410/583	550/783	⬆️
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	4	Saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem	520	576	⬇️
	5	Diabēta pacientu relatīvais skaits	3290	4068	⬇️
	6	Iedzīvotāju ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	3648	4147	⬇️
	7	Pirmreizēji reģistrēto pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits	423	337	⬆️
	8	Pirmreizēji reģistrēto narkoloģisko pacientu relatīvais skaits	28,4	20,5	⬆️
	9	Traumu gadījumu relatīvais skaits (stacionētie gadījumi)	1204	551	⬆️
	10	Saslimstība ar tuberkulozi	56,8	38,6	⬆️
	11	Saslimstība ar HIV/AIDS	22,7/5,7*	16,9/6,6	⬆️/⬇️
	12	Saslimstība ar STI	82	135	⬇️
	13	Saslimstība ar jaunatklātu hronisku C hepatītu	31	61	⬇️
	14	Saslimstība ar Laimas slimību/ērču encefalītu	0*/14,2*	22,6/13,2	⬇️/○
	15	Bērnu, kas dzimuši nepilngadīgām mātēm, īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	0,6*	1,2	⬇️
	16	Bērnu, kas dzimuši mātēm pēc 35 g.v., īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	17,7	15,9	⬆️
	17	Dzīvi dzimušie ar zemu dzimšanas svaru (zem 2500 g.), %	4,7	4,5	○
	18	Ārstu relatīvais skaits	22	35	⬆️
	19	Ģimenes ārstu, internistu un pediatru relatīvais skaits	8,8	9,6	⬆️
	20	Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem/mājas vizīšu skaits	5,0/0,08	6,3/0,17	⬆️/⬆️

Piezīmes: 1 Darbspējas vecumu nerasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1000 personām darbspējas vecumā 2013.g. sākumā; 2 Uz 1000 iedzīvotāju; 3 Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50; 4 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 5 Uz 100 000 iedzīvotāju; 6-7 Diagnozes F00-09; F20-98 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju; 8 Diagnozes F11-16, F18-19 (SSK-10), uz 100 000 iedzīvotāju; 9 Tikai stacionētie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 10-14 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 12 Gonokoku infekcija, anogenitālā herpesvīrusu infekcija, uroģenitālā hlamīdioze, sifiliss; uz 100 000 iedzīvotāju; 15-16 Īpatsvars procentos no dzīvi dzimušajiem mātēm visās vecuma grupās; 17 Īpatsvars procentos no visiem dzīvi dzimušajiem; 18 Ārstu skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidenti, uz 10 000 iedzīvotāju; 19 Uz 10 000 iedzīvotāju; 20 Uz 1 iedzīvotāju.

*Mazāk par 5 gadījumiem gadā

Datu avoti: 1-3 CSP; 4-9 PREDA, SPKC; 10-14 VISUMS, SPKC; 15-17 Jaundzimušo reģistrs, SPKC; 18-19 Pārskats par iestādes personālu, SPKC; 20 Pārskats par ārstniecības iestādes darbību, SPKC.

Tabulas turpinājums

		Indikators	Ogres novadā	Vidēji Latvijā	Pozīcija pret vidējo rādītāju valstī
Mirstība	21	Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām	656	813	↓
	22	Mirstība no ļaundabīgiem audzējiem	284	296	○
	23	Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem	88	90	○
	24	Mirstība no diabēta	17	23	↓
	25	Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām	43	52	↓
	26	Perinatālā mirstība	0*	7,5	↓
	27	Zīdaiņu mirstība	5,8*	4,5	↑

Piezīmes: 21-25 Uz 100 000 iedzīvotāju attiecīgā vecuma grupā; 26 Uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušo; 27 Uz 1000 dzīvi dzimušo.

*Mazāk par 5 gadījumiem gadā

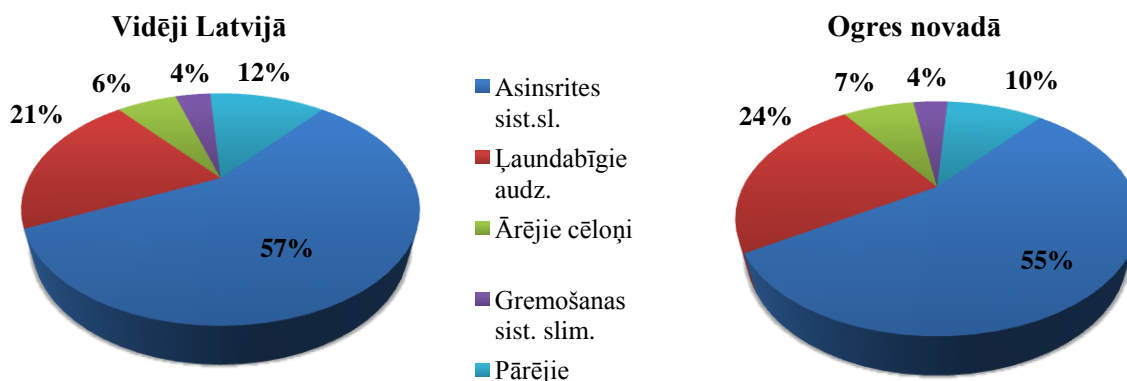
Datu avoti: 21-27 Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāze, SPKC.

Situācijas apraksts

2013. gadā Ogres novadā dzīvoja 35,2 tūkstoši iedzīvotāju, no tiem - ~70% Ogres pilsētā (24,7 tūkstoši). Ogres pilsēta pēc iedzīvotāju skaita ir astotā lielākā pilsēta Latvijā. Gan Ogres pilsētā, gan novadā, līdzīgi kā citviet Latvijā, turpina samazināties iedzīvotāju skaits. **Jaundzimušo skaits** Ogres novadā ir svārstīgs, pēdējos trīs gados saglabājoties zem četršimt jaundzimušajiem gadā. Rēķinot uz 1000 iedzīvotāju, **dzimstība** Ogres novadā 2013. gadā bija par ~5% zemāka nekā vidēji valstī. **Perinatālā mirstība** (nedzīvi dzimušie un pirmajā dzīves nedēļā mirušie) kopumā Ogres novadā ir zemāka nekā vidēji valstī, nepārsniedzot 5 gadījumus gadā. 2013. gadā nav bijis reģistrēts neviens perinatālās nāves gadījums Ogres novadā. Lai gan 2013. gadā **zīdaiņu mirstība** (līdz 1 gada vecumam), rēķinot uz 1000 dzīvi dzimušo, Ogres novadā ir augstāka nekā vidēji Latvijā, mirušo zīdaiņu skaits nepārsniedz 2 gadījumus gadā.

Galvenie nāves cēloņi Ogres novadā, tāpat kā Latvijā, ir sirds un asinsvadu sistēmas slimības (2013. g. Ogres novadā 55% no visiem mirušajiem), ļaundabīgie audzēji (2013. g. Ogres novadā 24% no visiem mirušajiem) un ārējie nāves cēloņi (2013. g. Ogres novadā 7% no visiem mirušajiem).

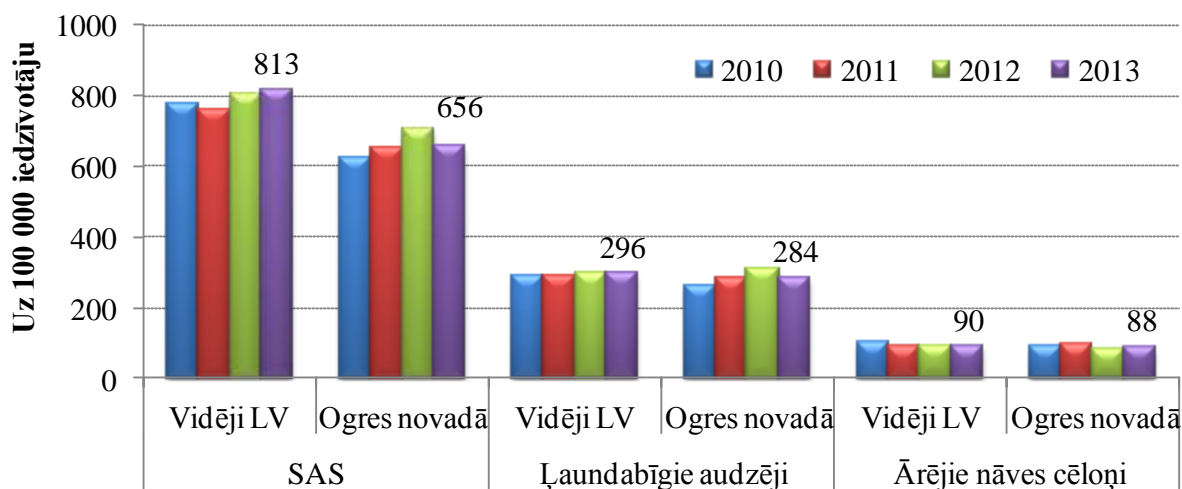
Galvenie nāves cēloņi 2013. gadā, īpatsvars procentos

Mirstība no SAS, ļaundabīgiem audzējiem un ārējiem cēloņiem Ogres novadā 2013. gadā bija zemāka nekā vidēji valstī. Tāpat mirstība no diabēta, gremošanas sistēmas slimībām, gripas un pneimonijas ir zemāka nekā vidēji valstī.

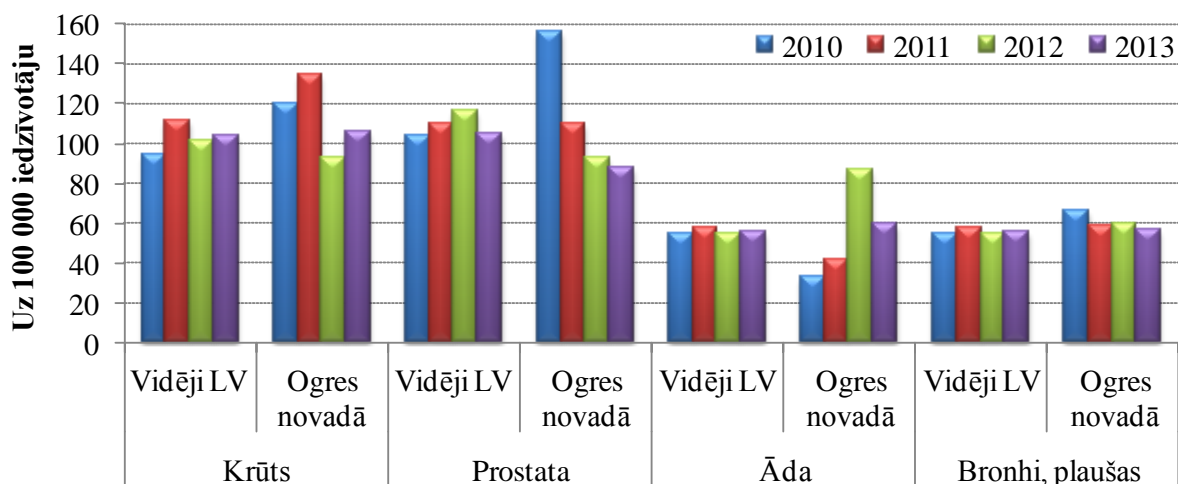
Četrus gadu periodā mirstība no **sirds un asinsvadu sistēmas slimībām** Ogres novadā ir svārstīga, saglabājoties zemākai nekā vidēji valstī (skat. attēlu). 2013. gadā mirstība no SAS Ogres novadā bija par ~19% zemāka nekā vidēji Latvijā un par 2,6% augstāka nekā Pierīgas reģionā.

Galvenie nāves cēloņi 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

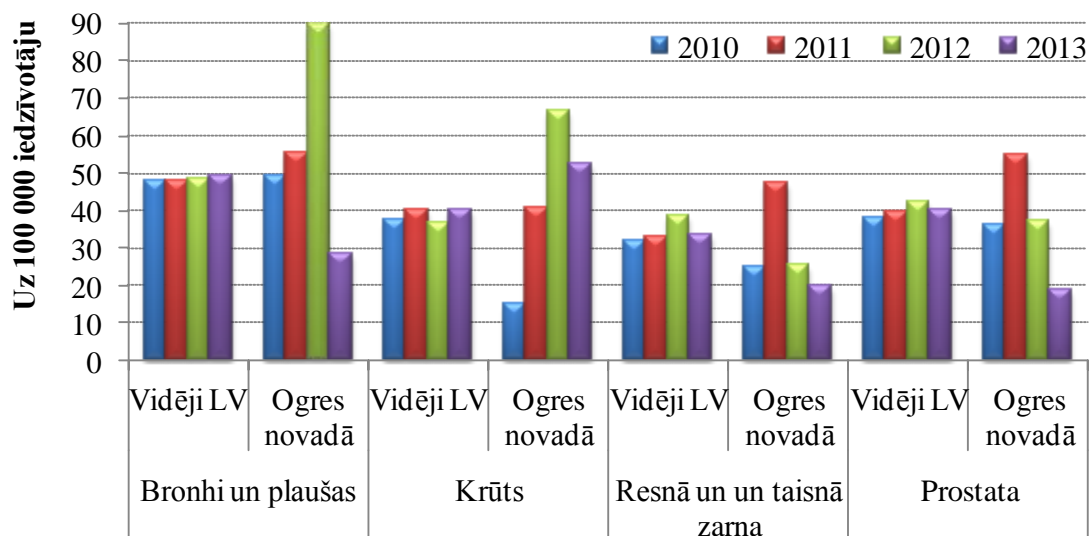
Saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem Ogres novadā 2013. gadā bija par 10% zemāka nekā vidēji valstī un par 2% zemāka nekā Pierīgas reģionā. Līdzīgi kā Latvijā kopumā, Ogres novadā biežāk reģistrētās audzēju lokalizācijas ir krūts audzējs sievietēm, prostatas audzējs vīriešiem, ādas audzēji un bronhu un plaušu audzējs. Visaugstākā saslimstība ļaundabīgo audzēju grupā Ogres novadā ir ar krūts audzēju sievietēm. Saslimstība ar prostatas audzēju vīriešiem Ogres novadā dinamikā mazinās, kas kopā ar mirstības tendenci no šī audzēja var liecināt par prostatas audzēja izplatības mazināšanos. 2012. gadā un 2013. gadā Ogres novadā pieaudzis ādas audzēja, t.sk. melanomas, gadījumu skaits, 2013. gadā pārsniedzot saslimstības rādītāju valstī par 7%. Dinamikā nedaudz mazinājusies saslimstība ar bronhu un plaušu audzēju, saglabājoties nedaudz augstākai nekā vidēji Latvijā.

Saslimstība ar izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Visaugstākā **mirstība ļaundabīgo audzēju grupā** Ogres novadā ir no krūts audzēja sievietēm. Pēdējos trīs gados tā ir augstāka nekā vidēji Latvijā (skat. attēlu), 2013. gadā pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 30%, bet Pierīgas reģionu – par 68%. Ogres novadā mirstības rādītāji no resnās un taisnās zarnas ļaundabīgajiem audzējiem un prostatas audzēja vīriešiem ir zemāki nekā vidēji valstī (skat. attēlu). 2013. gadā mirstības rādītājus šo audzēju grupās pārsniedz citu lokalizāciju – kuņģa, aizkuņģa dziedzera – ļaundabīgie audzēji, kas Ogres novadā kļūst vieni no izplatītākajiem, pārsniedzot arī vidējos valsts rādītājus.

Mirstība no izplatītākajām ļaundabīgo audzēju lokalizācijām 2010.-2013. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Jāņem vērā, ka salīdzinoši zemākos mirstības rādītājus no hroniskajām slimībām daļēji ietekmē salīdzinoši jaunāka populācija (rādītāji nav standartizēti pēc vecuma). Pēc rādītāju standartizēšanas pēc vecuma reģionu līmenī mirstības rādītāji no SAS un ļaundabīgajiem audzējiem Pierīgas reģionā (kur ietilpst arī Ogres novads) ir augstāki nekā nestandardizētie.

Mirstība no **ārējiem nāves cēloņiem** (piemēram, pašnāvības, transporta nelaimes gadījumi, vardarbība, dūmu un uguns iedarbe, kritieni, noslīkšana, saindēšanās) Ogres novadā ir līdzīga kā vidēji valstī. Tā kā no ārējiem cēloņiem mirušo skaits ir neliels – 2013.g. 31 gadījums, relatīvo rādītāju ietekmē katrs gadījums. Pēdējos četros gados visvairāk mirušo ir ceļu satiksmes negadījumos (2013.g. 7 gadījumi) un pašnāvību dēļ (2013.g. 6 gadījumi). Citi ārējie cēloņi ir zem 5 nāves gadījumiem gadā. Jāatzīmē, ka 2011.-2013.gadu periodā nav reģistrēta neviena Ogres novada iedzīvotāja vardarbīgas nāves gadījuma.

Reģistrēto **traumu** gadījumu relatīvais skaits Ogres novadā ir augstāks kā vidēji valstī, kas, iespējams, ir saistīts ar augstu reģistrēto datu kvalitāti.

Gremošanas sistēmas slimības Ogres novadā sastāda ap 3,5% no visiem nāves cēloņiem. Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām Ogres novadā ir zemāka (par ~18%) nekā vidēji Latvijā. Nozīmīgākie nāves cēloņi gremošanas sistēmas slimību grupā ir aknu fibroze un ciroze, un alkohola izraisītas aknu slimības.

Saslimstība ar **cukura diabētu** Ogres novadā ir zemāka nekā vidēji valstī, 2013. gadā – par 31%. Kopējais cukura diabēta pacientu skaits Ogres novadā 2013.g. pieaudzis līdz 3290 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, saglabājoties zemākam nekā vidēji valstī (2013.g. – 4068). Ogres novadā mirstība no cukura diabēta, rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, ir svārstīga un zemāka kā vidēji Latvijā.

Saslimstība ar atsevišķām **infekcijas slimībām** – jaunatklātu hronisku C hepatītu, AIDS un STI Ogres novadā ir zemāka nekā vidēji Latvijā (skat. tabulu). 2012.g. un 2013.g. pieaugusi saslimstība ar **tuberkulozi**, 2013.g. pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 47%. 2013. gadā nav reģistrēts neviens saslimšanas gadījums ar **Laimas slimību**, arī iepriekšējos gados saslimstība bijusi zemāka nekā vidēji Latvijā. 2013. gadā saslimstība ar **ērču encefalītu** Ogres novadā būtiski neatšķiras no saslimstības vidēji valstī, bet iepriekšējos gados bijusi augstāka. Saslimstība ar **HIV** Ogres novadā ir augstāka nekā vidēji Latvijā, 2013.g. reģistrēts saslimstības ar HIV pieaugums, kad Ogres novadā tika reģistrēti 8 jauni saslimšanas gadījumi. Saslimstība ar **AIDS** Ogres novadā ir zema. Saslimstība ar **STI** Ogres novadā ir svārstīga, rādītājam saglabājoties zemākam nekā vidēji Latvijā.

Mirstība no **gripas un pneimonijas** Ogres novadā ir līdzīga kā vidēji valstī, 2013.g. mirstība samazinājusies.

Ogres novadā pirmreizēji reģistrētās saslimstības ar **psihiskiem un uzvedības traucējumiem** relatīvais skaits ir svārstīgs, 2013. gadā pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 25%. Citos gados rādītājs neatšķiras no vidējā rādītāja valstī. Uzskaitē esošo pacientu ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem relatīvais skaits

dinamikā pieaudzis līdz 3648 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, saglabājoties zemākam nekā vidēji Latvijā.

Pirmreizēji reģistrētais **narkoloģisko pacientu skaits** Ogres novadā 2013. gadā ir augstāks nekā vidēji valstī. **Ārstu relatīvais skaits** (uz 10 000 iedzīvotāju) Ogres novadā ir zemāks kā vidēji Latvijā – 2013.g. Ogres novadā bija 22 ārsti uz 10 000 iedzīvotājiem, kamēr vidēji Latvijā – 35. Arī ģimenes ārstu un internistu skaits Ogres novadā ir zemāks (2013.g. – 8,8 ārsti uz 10 000 iedzīvotāju) nekā vidēji Latvijā.

Ogres novadā dinamikā samazinājies **ambulatoro apmeklējumu skaits**, 2013.g. nokrītot līdz 5 gadījumiem uz 1 iedzīvotāju (vidēji LV 6,3), arī mājas vizīšu skaits Ogres novadā ir zemāks nekā vidēji valstī (skat. tabulu).